

PEST, 1858.

26. szám. H. Félév.

JULIUS 1.

Szent László.

A „Kath. Néplap“ második félévi folyamát véleményünk szerint alig kezdhetnők meg érdekesebb czikkel, mint sz. László dicső királyunk rövid életrajzának közlésével, kinek csak imént, a mult vasárnap, vagyis június 27-kén ültük meg örökre emlékezetes napját.

Sz. László harezban és békében egyiránt nagy, kegyes és igazságos fejedelem volt; önmagában egy keresztény király eszményét személyesítette; kit ha az egyház szenteinek sorába nem igtat, a világ teljes joggal nagynak nevezend vala. Illő tehát, sőt ránk magyarokra nézve szent kötelesség, hogy hálatelt szívvvel emlékezzünk meg magasztos erényeiről, polgári s egyházi érdemeiről, melyek őt a legdicsőbb uralkodók, a legszentebb férfiak közé helyezik.

Sz. László I. Béla királytól született. Atyja sok viszontagságon ment keresztül, míg a trónra juthatott. Sz. István uralkodása alatt ugyanis az őt honn fenyegető veszély elől Endre és Levente testvéreivel előbb Cseh- s aztán Lengyelhonba menekült. E számkivetés Bélára nézve szerencsés kimenetelű volt. II. Mieceslaw vagy Miesko lengyel király épen akkor háborut viselt a hűségét megtagadott Pomerania hercege ellen. Béla a sereg vezérletét elvállalván, fényes győzelmet vívott ki, sőt magát a pomeraniai herceget is párviadalban elejtette. E vitézség jutalmául a lengyel király Richsa leányát adta Bélának a visszahódított hercegséggel

együtt. 1047-ben a magyarok Pétert másodszer is elűzték, s helyébe a száműzött Endrét hívták meg királyul. I. Endre, miután magát s az elnyomott ker. vallást biztosítva látta, Bélát családjával együtt Lengyelhonból visszahívta azon ígérettel, hogy az ország harmadrészét neki átadandja, s halála után őt koronörökösévé teendi.

Nem sokáig tartott a testvérek közt az egyesség. Endre, kinek időközben Salamon fia született, Bélának tett ígéretét visszahuzta; mi több, őt, mint fiának vetélytársát gyűlölni kezdé s élete ellen törököt hányt. Béla megboszulandó bátyjának eselszövényeit, Lengyelországba futott; s rövid idő múlva lengyel hadsereggel visszatérvén, Endrét megtámadta. Kezdetben nem kedvezett neki a szerencse; de a magyarok hozzá átpártolván, Endrét legyőzte, ki is futás közt szerencsétlenül elveszett. Béla ekkép elfoglalta az országot, s a fölött 1061–1063-ig nem minden dicsőség nélkül uralkodott, míg végre Dömösön a királyi széknak, vagy miként mások állítják, a háznak összeomlása következtében meghalt.

Alig takarítottak el Béla hült tetemei, III. Henrik német császár, vejét, Salamont Magyarországra visszahozta, ki királylyá meg is koronáztatott. Azonban Bélának fiai: Geyza, László és Lambert, kiktől Salamon megtagadta az ország harmadrészét, atyjok példáján indulva Lengyelhonba futottak segedelemért. Midőn a nyert lengyel haddal visszajöttek, jogukat kivivandók: Desiderius győri püspök közbenjárása folytán a hercegek Salamonnal kibékülének azon föltétel alatt, hogy

Salamon a koronát, ok pedig az ország harmadrészét vezéri czimvel háborítlanul bírják.

Ily módon a rokonok közti béke helyreállítván, a herezegek több éven át Salamonnak diéső harcezi szolgálatoakat tevének. 1070-ben a kunok Magyarországra törvén, főleg Geyza és László vitézsége által verettek vissza. E harczban történt, hogy László látván, miként egy kun, martalékát, egy magyar hölgyet, lovára emelvén, vele futásnak eredt, — noha meg vala sebesülve, utána vágatott; de a pogányt utól nem érhetvén, megszólítá a leányt, hogy rablóját a lóról magával együtt rántsa le: erre a kunnal párbajra kelt, s annak elejtése után a leányt megszabadítania sikerült. Így védelmezé László a női szemérmét saját élete kockázatásával!

Hasonló szerencsével győzedelmeskedtek a herezegek 1072-ben az oláhországi bessenyőkön; Belgrádot elfoglalták, s Magyarországhoz csatolták. Azonban az itt nyert zsákmánynak igazságtalan elosztása a vezérek kedélyét fölháborítá, s őket a királytól elidegeníté. Éleszté a viszálykodást főleg ama tisztelgő követtség, melyet a keleti császár Geyzához és Lászlóhoz, Salamon mellőztetésével, küldött. A fölbujtogatott s boszura gyult király eseleket kezdett hányni a herezegeknek; de eseleit mindannyiszor kijátszatva látván, Geyzát, noha még a harczra eléggé fölkészülve nem volt, haddal megtámadta, legyőzte és megszalasztotta. De az üldözött testvérnek épen jókor érkezett segítségére László Ottóval s ennek morva seregével. Most a két testvér Salamont, miután diadalmámorában a békétanácsokat megvetette, egyesült erővel megrohánván, seregét szétverték; maga Salamon is csak futás által menekülhetett Németországba. — A diadalmas Geyza seregétől Fehérvárra kísértetvén, közakarattal királylyá megkoronáztatott, s három évig 1074 — 1077-ig szerencsésen uralkodott.

Geyza halála után a magyarok Lászlót, habár e gyöngéd lelkiismeretű fejedelem vonakodott a koronát elfogadni, míg arról Salamon önként le nem mondana, egy szívvel s lélekkel a királyi székre emelék. Valljon mindjárt ekkor, avagy csak a Salamonnali kiegyezkedés után koronáztatott-e meg? az írók véleménye e tekintetben különböző. Annyi bizonyos, hogy László legelső gondoljai közé számítá, Salamonnal kibékülni. E béke végtére 1081-ben azon föltétel alatt megkötötték, hogy László egész Magyarhont maga egyedül kormányozza; Salamon pedig királyi czim mellett évenként állásához illő díjt kapjon. De Salamon uralkodási vágytól zaklattatva, nem sokáig maradt nyugton: sőt László élete ellen eseleket vetett. Mire sz. László előlegesen figyelmetessé tétetvén a eselszövt elfogatta s bünhődésül Visegrádon becsukatta. Midőn azonban 1083-ban László, sz. István király- és Imre herczeknek a szentek közé igtatását megülni, s szent tetemeiket illendőbben eltemetni készült, Salamont a fogságból a papság közbenjárására szabadon bocsátotta. Az ez alkalommal létrejött egyességet nem egész két év lefolyása után Salamon újra fölbontotta. Pártjára vonván ugyanis a kunokat, László ellen fegyvert ragadott; de általa megveretvén, Bulgáriába menekült, hol, miután a bessenyők társaságában a görögök ellen vívott esatát is elvesztette, a világtól egészen vissza-

vonult, s többé nem láttatott. Némely írók szerint különféle viszontagságok után hazájába visszatérvén, egykor, épen midőn László király alamizsnát osztogatott, a királyi udvarban mint zarándok-koldus láttatott; de tartva attól, hogy fölfedeztetik, ismét rögtön eltiünt, s Dalmatiában Pola városa mellett mint bünbánó remete több évig szent életet viselt egész haláláig.

László megszabadulván vetélytársától, honn a béke malasztjait élvezé, míg kun több háborút kedvező sikerrel viselt. A kunokat, kik ismételve az országra törni merészkedtek, annyira tönkre veré, hogy közülök, mint mondják, csak egy szabadult volna meg, ki társai veszedelmét honosinak hírül vivé. Ezen, kunok elleni hadjáratból több csodatettét említik sz. Lászlónak. Így midőn seregét egy vad pusztaságon vezeté keresztül, hol a magyar harczosok éhség- és szomjuságtól gyötörtettek, s eleségért kiáltoztak: a király imádságára szarvasok és bivalyok csordája vonult át az éhezők táborán, mintegy önként ajánlkozván eledelül. Hogy pedig az eltikkadt katonák szomját is enyhíthesse, Mózesként egy közel levő sziklából pálezzájával vízforrást fakasztott. Továbbá, midőn a kunok László katonái elé nagy mennyiségű aranyat és ezüstöt dobáltak, remélvén, hogy a magyarok azt fölszedegetvén, elállandanak további üldöztetésöktől: sz. László csodatevő ereje a drágaságokat kövekké változtatta.

Midőn 1088-ban Zwoinimir horvát fejedelem utód nélkül meghalálozott, ennek özvegye, Helena, László testvére, ki a pártvillongásokat lecsillapítani képes nem vala, több förendüvel egyetértve, Lászlót hívta segedelemre. Ő tehát 1089-ben seregét a Dráván átvezetvén, s az ellenszegülő lázongókat legyőzvé, Horvátországot elfoglalta, Álmos herezeget, Geyza testvérenek itjabb fiát hagyván ott seregének egy részével. 1091-ben a kunokkal a háborút bevégezvé, Horvátországba visszasietett, a polgári és egyházi ügyeket rendezendő. E végből a magyar alkotmányt e tartományra is kiterjesztvén, azt szorosabban Magyarországhoz csatolta, Álmost fejedelmévé tette, s a kereszténység megszilárdítására Zágrábban püspökséget alapított.

Ezek után László figyelmét leginkább arra fordítá, hogy a pogányság, melynek jelei a nép között még mindig mutatkoznak, teljesen kiirtassék. Miért is 1092-ben Szabolcson országgyűlést hívott egybe, hol számos czélszerű törvények alkottattak. Ezek közül egy párt fölemlíteni nem leend érdeknélküli, hogy azokból is tanuljuk ismerni diéső királyunk üdvös intézkedéseit, tanuljuk becsülni vallásos érzületét. Többek közt rendeltetett: hogy az összeromlott templomok fölépítesse; ünnep- és vasárnapokon a munkától, kereskedéstől s vadászattól mindenki pénzbüntetés alatt megszünjék, és isteni szolgálatra templomba menjen; hogy a templomtól messze eső falukból legalább néhányan jelenjenek meg, kik három kenyert s egy gyertyát kötelesek magukkal vinni. Ki az egyházi börtöket feltöré, vagy halottját nem egyházi személy által temetteté el, a templom udvarában tartandó 12 napi böjt alá vettetett stb.

László nem sokára ezután Ulászló fejedelemtől az oroszok ellen frigyessül hivatván meg, 1093-ban sere-

gét Galicia- és Lodomeriába vezette. Megjelenésekor e tartományok fejedelmei bocsánatért esedezének, s magukat a magyar király főiri hatalma s pártfogása alá vetették. Így alapította meg László Galicia- és Lodomeriára nézve is a magyar koronának jogát.

Sz. László hirteljesen elterjedt az ország határain túl is; kormányzó bölesége-, harcban tanúsított vitézsége-, magas lovagi szelleme- s keresztény erényeinél fogva a külnemzeteknél is kitünö tekintetben és tiszteletben állott. Innen van, hogy Németország fejedelmei, midön IV. Henrik császár VII. Gergely pápa által letétetett, Lászlót kínálták meg a császári koronával; mit azon-

a külnöföle nemzetekből alkotandó nagyszerü keresztieshad fővezércül. A vallásos király örömmel fogadá a rajzon ábrázolt fényes küldöttséget, mely tudtára adta a zsinat nagyjelentöségü határozatát. László, ki már előbb hajlandónak nyilatkozott övéi előtt a szent vállalatra, a küldöttségnek is ily értelemben válaszolt, s főpapjai és országnagyai megegyezésével ünnepélyes fogadástön, hogy személyesen vezetendi a kereszties hadsereget. De e fővezéri tisztet tetteleg nem viselhette, mert pár hónap mulva e kitüntetése után július 29-kén meghalt, és eltemettetett Nagyváradon az általa alapított, Boldogasszony templomában. Sz. László III. Béla ki-

ban ö szerénységéből el nem vállalt, állitván, hogy oly terjedelmes ország, mint a Magyarhon, gondjait a nélkül is eléggé igénybe veszi. — Örökemlékü kitüntetés volt mind Lászlóra, mind pedig édes hazánkra nézve azon esemény is, melyet dicsö királyunk érdemeinek némi méltányolása tekintetéből jelen rajzunk tárgyául választottunk.

Midön tudnillik 1095-ben a piacenzai egyházi gyűlésben Europa fejedelmei Krisztus sirja s a szentföld visszafoglalására az arabok ellen kereszties-háborut határozának: a keresztény Europa minden akkori hatalmas uralkodói közöl sz. Lászlót választották

rály uralkodása alatt 1192-ben III. Coelestin pápától a szentek sorába igtattatott.

Szent László, miként krónikáinkban olvassuk, korának legszebb férfja vala, rendkívüli erős, egy fejjel magasabb népénél, s kinek nemes termete és méltóságos tekintete is hirdette fejedelmi hivatását. Ily bájló külsövel egyesültek dicsö királyunkban lelkének tündöklö tulajdonai! Nem esoda tehát, ha elhunytát a magyar, kit tizennyolez évi kormányzása alatt hatalmassá s boldoggá tett, három évig gyászolta, és áldott emléket mai napig tiszteletben tartja.

Tavaszi dal.

— Kun-Sz. Miklós, jun. 19. —

Dalos erdő, zajos erdő,
Tiszta keblű kis patak,
Zöld mezőség, gyöngyvirágok.
Messziről jött madarak;
Fényes csillag, fehér felhő
A mosolygó egeken,
Beszéljetelek, daloljatok
Énnekem!

Zöld erdőben, patak mellett
Virágok közt heverek;
Csókolgatják búttan arcom
A ráhajló levelek.
Beszélgetünk, és beszédünk
Édes mint a szerelem,
Beszéljetelek — jól esik ez
Énnekem!

Te szőlj hozzám legelőszőr
Ártatlan kis szőlő patak;
S zengjenek át lelkemen a
Benned fődő sugarak.
Legyen bitem, mint futásod.
Tiszta, gyors és végtelen, —
Erre taníts, erről beszélj
Énnekem!

Élő erdő, erős tölgyek,
S zöld lomb a fák tetején,
Legyen, mint ti, élő s erős
Kebelemben a remény.
Ez viraszszon, hogyha minden
Elhagy is bús életmen, —
Erről, erről beszéljetelek
Énnekem!

Patak-parti piros virág,
Mondd el: mi a szeretet? —
S boruljon rá kebelemre,
Mint a habra kis fejed!
S lángoljak, mint a déli nap,
Hőn szeretve Istenem, —
Erre taníts, erről beszélj
Énnekem!

Fehér patak, erdő, virág,
Föltámadott kikelet,
Tudjátok, hogy majd a halál
Engemet is eltemet, —
Tanítsatok, hogy nekem is
Virrad ott még reggelem, —
E reggelről beszéljetelek
Énnekem!

K u t h e n.

A hármas sír.

(Beszély.)

Romlásnak indult hajdan erős Magyar.
Berzsenyi.

I.

A véres kard.

Emeljük föl pillanatra a multakat fedő lepelt;
idézzük vissza képzeletben azon kort, melyben a sze-

renesétlen II. Lajos ült a királyi trónon. Fájdalmas érzetek rohanják meg a kebelt, ha visszagondol azon időkre, melyekben e hőn szeretett hazán saját gyermekei oly mély sebeket ejtettek. A viszály felemelé medusa-féjé; meghasonlottak a honfiak; sem vallás, sem törvény nem vala szent. A hatalmasabbak elnyomták a gyengébbeket. A folytonos viszály diadalmi zászlót lengetve vezeté a nemzetet egy rémes sír szélére, melybe dőlt, s melyben dísz, virága elhervadt! . .

Iszonyu idő volt ez, melyből olvasóim számára egy gyász emlényt szakítok.

Az 1526-dik év egy tavaszi napjának alkonyán a Komori várkastély erkélyén két férfi üldögélt. Az egyik mintegy 60 éves lehetett, egyike azon arcok közül, melyek első tekintetre tiszteletet parancsolnak; minden vonásán írva látszott, hogy a haza szolgálatában öszült meg. Busan, lecsüggesztett fővel merengett. Mellette egy férfiuság hajnalán levő egyén ült; szép vonásain aggály borongott, s egész lényén bánatos levertség terült el; térdein egy gyönyörű füeskat ringatott. Sokáig szótlanok voltak; csak néha a keblekből felszakadó sohajok valának hallhatók. A néma esendet az öreg szakítá meg.

— Bálint! Budáról erre utazott tegnapi vendégünk beszéde lelkemig hatott. Keblemet kínos előérzet gyöttri. Én féltém a kedves hazát!

— Magam is úgy vagyok, atyám! Mint rémkisér tet zug fülemben a hallott iszonyu hír. — Tehát nagyaink kalandor rablókként élnek! Saját honfiaik vagyona, sőt élete sínes előttök biztosságban. A törvényt lábbal tapodják. S mily szomorító az, hogy még a trón zsámolyánál sem találunk a kirabolt családok pártfogást, segélyt; — mert hisz a király csak mint bábjáték eszközül szolgál a nagyoknak, szavát senki sem fogadja.

— Hja! — mondá az öreg, — ketté tört még Ulászló alatt a zabla, melylyel Mátyás a nagyokat féken tartotta. Istenem! be boldog idők voltak azok, midőn keleten, nyugoton dicső diadallal lengtek a magyar zászlók. Benn az országban hatalom, dicsőség s jólét virágozott; s mindez egy ember sirba döntével elenyészett. Tudta, mit tesz Zápolya, midőn a kislelkű, félnék Dobzsét választatá királylyá.

— Figyelmeztél, atyám, vendégünkre, midőn mondá, hogy vannak Zápolyának czélzatos szavai, melyek trónra vágó álmait elárulják?

— Hm! — válaszolt az öreg, — ismertem Zápolya atyját, Istvánt, mint hajduk kapitányát, kit a dicső emlékü Mátyás emelt föl a porból; s már fia nagyra-vágyása a trónig terjed!

— Ugy látszik, a viszály átokként lebeg e nemzet fölött. Tudjuk, ha bukott a magyar, annak nem az elenség, hanem az átkos visszavonás volt oka. — Tapasztalásból tudjuk, hogy minél szélesebb a pártviszály e nemzet között, annál közelebb fenyegeti valami nagy veszély. Példa a tatárok pusztítása. —

— Én nagyon félek, — mond az öreg, — hogy a török, kit Mátyás rettegni tanított, nem fogja e zavart hunyt szemmel nézni. Kölesönnel tartozik ő még a magyarnak, s én félek, hogy a visszafizetés keserves lehet.

— Isten oltalmazza hazánkat! Nézd atyám, ott egy lovag közelít. Mi hírt hoz?

A lovag néhány perez múlva az erkély alatt állott, s magasra emelve egy véres kardot, kiálta: „Veszélyben van édes hazánk! — Szolyman zultán 200,000 emberrel készül hazánkra törni. A haza hi, a király vár titeket; ne késsetek a hazát megmenteni.“ Tova ment a lovag. A két férfit borzalom futotta át.

— Tehát valósult sejtelmem, — sohajtá az öreg, — mitől mindig féltém, megtörtént. Oh boldogságos szent Szüüz, oltalmazd örökődjék hazánk fölött!

A nap már rég a bércek mögé vonult; csak gyöngye pir jelölő hunytát a nyugoti láthatáron. Egyes csillagok tűntek elő, fényt árasztva homályos földgömbünkre. Az öreg szobáiba vonult; egy nőeséld a Bálint ölen szunnyadó gyermeket vivé be, míg ő helyén maradt. Szemei a csillagokon andalogtak; egy rokonkelt, egy hön szeretett nőt keresve ott, kit félév előtt vesztett el. Szemeiből könyek perogtak a korán elhunyt nő emlékére. Majd aztán szobájába vonult. Misem volt hallható a néma sötétben; mindenütt esend uralgott.

(Folytatá a következők)

Veszely László.

Szemerei levelek.

XII.

A harangkötél kiszakadt ugyan a kezemből, de ez semmit sem változtat eddigi viszonyon, mert a „Kath Néplap“ hasábjain ezután is harangozó maradok. Ha valami örvendős tudósítással szolgálhatok: beharangozok. A hitleneket és istentelenekeket, ha lehetne és a konkolyról szóló evangélium nem tiltaná: — kiharangozom a világból. Ha veszedelmes tüzet látok, akár nyelven, akár szívben: akkor félre verem a harangot. Ha aztán össze-vissza kongatott harangozásom némelyek béketűrését tisztességesen megedzi: hát ezen jószívűséget is majd megfizeti a nagy harang. Nem szívesen fogok ugyan bárkinek is olyan „hopp kénytelen, nem örömet“-féle verset huzni, de az igazság rovására sem csinállok nagypénteki némaságot; sőt ki mit keres, a harangkötél végén azt találja föl, most is és jövőre is.

Egy kissé régen történt, a mit most a harang kemény nyelvére adok; de jó néha-néha a régiekre is visszaemlékezni. Józsefnapi vásárkor a szomszédba rándultam át; még pedig ez egyszer nem saját lábaimon, mert plebános uram küldött egy hordó borért, melyet a szomszéd harangozótól vett. Utam nagyon szivrázó volt, mintha ráksebességgel haladó gyorskoecsim vaspályája merőben mostani fajta kezdő versekből lett volna kirakva. Buelfelejtésül sorra vizsgáltam a szemközt álló toronyokat. Láthatárom végpontján egy fényes bádogtorony csillagott, melyen nincs kereszt, pedig a mellette fekvő várost Mező-Keresztesnek nevezik. No de megnyugodtam abban, hogy hiszen a csillag is a keresztől veszi fényét. Mindjárt a csillag bádogtorony mellett láttam Keresztes-Püspöki barna tornyát, melynek még barnább keresztje nagyon világosan tündöklött lelki szemeim előtt, mintha csak azt akarta volna jelenti: „Itt olyan harangozó fogja a kötelet, ki nem szorult földi dícséretre, mert maga az ég Úra dícsérte őt meg, midőn Nathanaelről, az igaz izraelitáról szolt.“ Van ott egy derék harangozó legény is. Beesütemre mondom, hatalmas egy ficzkó, akár huszár káplárbotra is méltó lenne. Egy hajszállal sem kisebb, de nem is kövérebb nálamnál; még is, ha egymás mellé állunk, kettőnkben van képviselve a téli zöld s a nyári pipacs. Harangozni is jól tud; kivált temetėskor ugyancsak huzza, mert szeret részesülni a halottí áldomásban. Az italban ugyan kevés kárt tesz, mert olyan vizatermészetű; hanem annál többet eszik. Azért dícsérem igaz, mert nagy kópé ő keme; már régen

kijelentette: hogy szeretne egy pár levelet váltani velem a „Kath. Néplap“-ban, de mindeddig meddő maradt az a szeretet a hetedik főbün miatt. — Láttam végre Mező-Kövesd szép tornyát is; azaz láttam volna, hogyha volna; de a hol nincs, ott ne keress. A mi pedig papírosra van lerajzolva, igen szép ugyan, de azt nem lehet a templom elé állítani, mert elhordja a szél, avval az örökmozgony fatoronnyal együtt, melyről maholnap közmondát gyanánt fog keringeni: „Lóg, fityeg, mint a kövesdi torony.“ No de idővel ott is majd csak lesz a derék templomhoz illő szép torony; s ha lesz, hiszem az Istent, én fogok abban először beharangozni; hej! pedig ha akkor egyszer kezembe kaphatom a harangkötelet, előre tudom, minden kondulás azt fogja hirdetni: „A mező-kövesdi új torony győzelmű zászlója aranszálakkal átszőtt legfinomabb Morvai szövetből készült.“

Ilyen gondolatok közt végét értem szivrázó utamnak, s eljutottam a szomszédba. Alig haladtam tíz ház hosszát, egyszerre utamat állja egy nem-keresztény atyámia, s helypénzt követel. Eleget fogadkoztam, hogy hiszen én nem eladni, nem is venni megyek; de a vásárban sem foglalok helyet, mert a harangozónál van dolgom, annál szállok meg; de az atyafi nem tágitott. Azt mondá: „Mhindegy, itt megy khend kheresztül, fizetni khell.“ No ez a boldogtalan bizonyosan azt gondolja, hogy mivel a vásártért haszonbérli, privilegiummal bír a vámszedésre is! Mit tudtam tenni? megadtam az öt pengő krajczárt; keservesen adtam meg, mert tudtam, hogy igaztalanul s törvénytelenül vette meg rajtam. Azért föl is tettem magamban, hogy elmondom a dolgot az odavaló érdemes polgármester urnak; mert ha rajtam elkövette, más szegényeken is elköveti az a huzó-vonó atyafi az ilyen visszaélést.

Babonás nem vagyok. Balgaságnak tartom azt vélni, hogy némelyik nap szerenesetlen; de azt nem tagadhatom, hogy ez a napom csupa perpatvarból állt. Mivel a helypénzt megvették rajtam, hogy veszett fejszének a nyele is oda legyen, ugy tettem, mint a ki öt krajczárért pert indít, s ötven garast fizet utána. Kimentem a vásárba; ha már megfizettetek, — gondoltam magamban — vérét veszem aszkóros erszényemnek, vásárolok a szolgálómnak egy rőf pántlikát; ennek öröme majd kárpótolja az én bánatomat. Mert a leányok legfőbb öröme a cifra pántlika; talán épen ez az oka, hogy egy-egy annyit magára pakol belőle, hogy akár pántlikás sátornak is oda állhatna. Azonban itt is megakadtam. Minő szint vegyek? A piros a szemérmesség színe; de hátha a eselédem minden vigyázásom daczára annyira haladt már a mostani divat-fővilágosodásban, hogy holmi illetlen szavak előtt csak el sem pirul?! biz akkor a piros szalag nem illik őreá. A kék az állhatatosság színe; de a ki valamennyi házasulandó legényt mind sorra lesi, annak a kék szín nem való. A zöld a reménység színe; de a mely hajadon a kétszer tizet szerenesésen átugrotta, az maga is csupa jó-remény foka. A fehéret nem szeretik a leányok, pedig ez az ártatlanság színe. Hát tarkát vegyek neki?! hiszen elég tarka már a ruhája is, s ha még a nyelvét hozzágondolom, valóságos csörgőszarka lesz belőle. Már épen el akartam határozni magamat, hogy biz én feketét veszek neki, annak aztán majd örülhet, ha mostani szokás szerint vaktában megy férjhez; de épen ekkor különös láрма támadt mellettem. A régi cortesnóta új kótáján ugyancsak cifrán áldotta valaki „az Istenét, a Krisztusát, a keresztfaját.“ A hang ismeretes volt; de még sem mertem ráfogni. Hátra fordultam, s csakugyan nem esalatkoztam. No nekem sem kellett több; ott hagytam a pántlikás Icziket, ugy is nem én esaltam volna meg őtet; — s egyet kerülve szemközt álltam az én kedves hajdani iskolatársammal, Kételyi Tamással.

„Dicsérd Tamás! dicsérd, majd ugy veszed hasznát.“

Soha olyan esodálatos elképedést! Ajka lepittyedt, szeme megállt, s egy félig fojtott, másfél-mázsás sohaj társaságában akkora száraz kortyot nyelt, hogy közel rokonok közt mérve is lett volna két pintre való. Láttam, hogy emlékezik a múlt évi leczkére, s vagy bőrt eserélni, vagy kezeket oldani szeretett volna: de mivel egyiket sem tehette, tehát összeszedte magát, s gunyos szemhunyorítással nézett rám. Persze, hiszen a svábok is vitézséget akartak mutatni, midőn egy nyul előtt heten a földre esüesültek.

„No te szerencsétlen predikációs harangozó, már azt is meghallottad! Mi közöd hozzá, ha dicsérem is?”

„Hogy meghallottam e, arra nem szükséges felelnem, hanem a másikra felelek. Az a közöm van hozzá, hogy még a kísérteteknek is, kik azokat képzelik, úgy szokták mondani: „Minden jó lélek dicséri az Urat!” te pedig gyaláztad az Urat, tehát nem vagy jó lélek. Az a közöm van hozzá, hogy te az én mennyei Atyámat, irgalmas Megváltómat és üdvösségem életfaját bántottad; — ha a te apádat, jóbarátodat vagy bűnczimborodat bántaná valaki: nem kelnél-e védelemre? És tőlem hallgatást kívánsz?! Majd akkor, Tamás, ha siket s néma leszek; de addig nem viszed el szárazon. Miért bántottad most az Istent? Azért, hogy abban a köben eléstél, s tarka nadrágodat besároztad? Nézd csak, itt jó lovaival egy szegény fuvaros, a szorosságban nem térhetünk ki előle; már ha valamelyik ló a te tarka ruhádtól megriad, s engem a maga módja szerint oldalba tisztel: hát ne a lovat bántsam, hanem a keresztet köpködjem össze?! Látod, ha te igazán okos ember volnál, pedig annak tartod ám magadat, nem az Istent, de azt a követ bántanád; vagy inkább saját szemedet, mely nem a lábad alá nézett, hanem alkalmasint azon a cizfira Éván tévelygett, ki amott megy ni! Vagy azért bántod az Istent, hogy esésedben is megőriztél, hogy nem törted össze azt a rozszonodot? Ez épen annyit tesz, hogy a koldus a nem érdemlett alalmazását szitokkal köszöni meg. Nem szégyenled magadat?! A népet buta, goromba parasztnak nevezed, s mégis követed a káromlásban! Hogy ritkulna aztán rettenetes bűn a nép közt, ha még az olyanok is, mint te, szép példával mennek előre?! Bizony pajtás! Kamtschatkában forralták a te szivedet, de magad is épen odavaló keresztény vagy, ha az Istent bántod.”

„Mit czammogsz te vakbuzgó jóság? Az Isten véghetetlen Főlség; őt egy gyarló, halandó teremtmény nem sértheti meg.”

„A vakbuzgó titulust szívesen fogadom tőled, Tamás; ezen vakbuzgóságomban tanultam én az Istent buzgón kérni, hogy adjon neked azt, a mi nincs, igaz világosságot. Hanem arra nézve, hogy a véghetetlen Főlséget a gyarló, halandó teremtmény meg nem sértheti, egyet mondom. A magyar példabeszéd úgy tartja: „A nemzeti lábbeli-művész ne menjen tovább a kaptafánál.” Nem a te eszedhez való ez, Tamás, ki a lelki dolgokhoz annyit értesz, mint a tyúk az a b e-hez; együtt jártunk iskolába, te mindenből utolsó voltál ugyan, hanem a katekizmusból legutolsó. Aztán mit árulod az olyan portékát, melynek idegen bűze nagyon is érezhető? Nem a te agyvelőd bölcsességéből született ez a bűnre lázító gondolat, hanem ezt is attól az elment híres tanítótól öröklötted. De mindegy, te a nagy szót kimondtad, én tehát állok elébe. A gyarló teremtmény nem bántja meg halálosan a véghetetlen Főlséget; hanem a gonosz halandó, ki jóra adatott szabad akaratával szándékosan rosra él vissza, ez halálosan sérti őt meg. A véghetetlen Főlséget nem lehet megbántani olyan értelemben, mintha ő a te megbántásod által valamely keserű indulatra hevülne, vagy végtelen boldogságában megháboríttatnék; hanem, minthogy a gonoszság ellenkezik az ő szentségével, és az ő igazsága a gonoszságot kárhoztatni s a gonoszt büntetni, a számára rendelt boldogságból kirekeszteni kénytelen: ezen értelemben a gonoszság egyenesen istenbántás. Ugy-e a fejedelmet bántani főlségsértés? Látod, az Isten az egész világ legfőbb fejedelme! Hát ha tégedet szidnának s paráznitának úgy, mint te az Istent szírod és paráznitod, nem vennéd-e ezt lelked sérelméül? És az Isten, a legtisztább lélek, siket legyen a te mocskos szavaidra, vagy tán épen imádás gyanánt vegye tőled azokat?! Azt a Jézust, kit te az üdvösség oltárán káromolsz, az ökök és számár meleg párával szerettek a jászolyban; te pedig a keresztben szírod reá parázna szavaid undok turbáját.”

„Ne gondold, hogy magamtól beszélek így. Tudod, az iskolában is a mit egyszer hallottam, nem könnyen felejtettem el. Istenem kegyelmének köszönöm, hogy most is, a mely predikációt egyszer hallom, sokáig eszemben marad az. Nem régen szintén hallottam egyet; azt mondták benne, hogy a szent atyák rettenetes szavakkal hirdetik az istenkáromlás iszonyu gonoszságát. Szent Tamás, az angyali doctor, azt mondja: „An-

nál félelmebb a testi nyavalya, minél közelebb jár a szívhez; annál iszonyubb a lelki nyavalya, minél közelebb jár az Istenhez: a káromkodás pedig egyenesen az Istent támadja meg.” Szent Jeromos, a legjelesebb doctor, azt mondja: „Minden egyéb bűn, a káromkodáshoz hasonlítva ennél kisebb, ez pedig mindeniknél nagyobb.” Szent Agoston, a lángeszű doctor, azt mondja: „Nem kisebb azok bűne, kik az egekben uralkodó Jézust káromolják, mint azoké volt, kik őt a földön megfeszítették.” — Nem tudom, Tamás, milyen képzeleted van neked az Istenről, de azt talán csak elhiszed, hogy az ő igazsága csak a nagy bűnt sújthatja nagy büntetéssel: már pedig az istenkáromlót az ő törvényben is agyonköveztetni parancsolta, de az új törvényben is nagy ítéletet hirdet reá az ur Jézus által. Vagy talán a te bölcseséged az Isten s a polgári társaság bölcseségét is fölülmulja? mert a polgári törvény is mint nagy bűnt tekinti s bünteti az istenkáromlást.”

„Ugyan jámbor jóság, hát mondd meg: kit büntettek még meg érte?”

„Lassan pajtás! lassan, csak úgy mehetünk messze. Ha okos ember vagy, különböztess meg a törvényt a végrehajtástól. A törvény áll, a büntetés ki van mondva, s evel a polgári társaság részéről elismerve a káromlás bűnös volta. Ha most téged valaki a főszolgabíró urnak följelentene, no biz én sokban mernék fogadni, azért hogy te nemzeti Kétfelyi Tamás vagy, mégis oda tiltetnének az egyesbe. De persze nem adnak föl, mert nagyon érzik azon evangéliumi ige erejét: „A ki bűn nélkül van közületek, az vesse reá az első követ.” Gyászos mindennapi szokássá vált köztetek ez az istentelenség; még a gyermek is imádság helyett tanulja tőletek. Kevesebbre tartjátok az Istent egy halandó embernél; sőt az ördögöl is, hiszen az ördögöt nem káromoljátok. Nem gondoltok avval, hogy a Jézus minden kínai közt a zsidók káromlását viselte legfájdalmasabban, s arra kiállt föl epedve: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” Hát a keresztények káromlására mit mondhat az ur Jézus?! Te, mint keresztény, ha még is imádkozol, imádságodban is azt mondogd: „Szenteltesd ki a te neved;” talán avval a paráznitással akarod megszentelni az ő nevé? Hej pajtás! láttalak én téged most negyedik éve, mikor az a szűk idő volt; szépen oda vegyültél az esőért könyörgők közé; tehát akkor szükségből, a földi áldásért mégis csak az Istenhez fordultál! Adnál-e te a koldusnak alalmazását, ha adateremtettével köszönné azt meg? Látod, még az oktalan jóság sem bántja azt, a ki neki enni ad; te talán alább akarsz állani, hogy így támadsz az áldásadó Isten ellen?!”

„Goromba! Látszik rajtad, hogy műveltséged is olyan, mint a harangkötél, melyet markolsz.”

„Pajtás! a ki azt hiszi, hogy goromba káromlásával az Isten meg sem sértheti, az olyan nem veheti goromba sérelemnek a tiszta igazságot, melyet egy gyarló halandó az ő szájába rág. Biz az én számat nem tömőd be ilyen finom megtorlásokkal; kimondom biz én nyíltan, hogy csak eszevesztett dühös ember marhatja meg azt a legjobb mennyei Atyát, ki neki kenyéret ad. Egyébiránt most már a te nyelveden szólok. A szent írást és szent atyákat előtted emlegetni annyit tesz, mint a sziklára möhát, a jégre szentelt vizet hányni; hanem, ha igazán böles akarsz lenni: ne a félszeg tudakosságot keresd, de az igaz bölcseséget kövesd. Egy igen jeles böles mondta azt, hogy az olyan fölkegyelmű bölcsesség, mint a tied, elszakaszt az Istentől, de a teljesen átértett bölcsesség visszavezet az Istenhez. Bizonyosan olvastad Sz. . . Bertalan utazását; még abban is nagy leckét kaptál istenkáromló nyelved számára. Olvasd csak el Franklin életét, kinek lángelméje legmélyebben hatott a természet titkaiba, ki még a villámhárítót is föltalálta, mely azonban, ha meg nem térsz, a te rozsz nyelvedről nem hárítja el az Ur boszújának mennykővét; majd föltalálod az ő életírásában, hogy valahányszor az Isten nevé hallotta, mindig kalapot emelt. Még egyet mondom: azóta, hogy tavál ott a temető mellett magyarosan az orrod alá borsoltam, engem is azon különös szerencsében részesítettél, miszerint, távolról látva is, megelőzőleg köszöntöttél; hát mikor ott a kereszt mellett elmegysz, mi van a kalapod alatt, pipiske-e, vagy büdösbanka? Ugy-e azért nem mersz a kereszt előtt kalapot emelni, mert félsz, hogy szüntelen káromlásod miatt még ezen

tiszteleted is csufolásnak vétetik? Hogy tetszik ez a tükör, Tamás pajtás? Nem szépet mutat? Biz Isten, nem a tükör ennek oka, hanem az, a ki bele néz.

„No csak ne papolj már olyan keményen, hiszen nem vagy te erkölcs-bíró! Nem az Istent akarom én bántani, de haragomban azt sem tudom, mit mondok.”

„Vagy úgy, hát már capitulálunk?! No ez is jó, ha több nem telik. De ha én estem volna el abban a kőben, s téged szídtalak volna: elvállalnád-e a mentséget, melyet most magad használsz? Nem az Istent akarod bántani, s mégis őt bántod. Aztán nagy nyomorúság, sőt állatiság az, ha az embert annyira ragadja az indulat, hogy azt sem tudja, mit cselekszik. Az embert az ész kormányozza, ne az indulat. De nem is igaz, a mit mondtál; a legnagyobb bosszúságban is tudod te, mit cselekszel. Miért nem téped ki a hajadat? Miért nem vágod le a kezedet? mert a legnagyobb méregben is fölgondolod, hogy ha elvágod haragodban, nem forr vissza jó kedvedben. Hát azt miért ne bírnád fölgondolni, hogy az istenkáromlással lelkedet vágod el az üdvösségtől?! mert nem az Isten lesz avval szerencsétlen, ha te őt káromlod, hanem saját lelked lesz avval szerencsétlen. Más bosszantása miatt lelkednek ártani: ez is a bölcseséghez tartozik? Csak azért káromkodol, mert ifjuságodban betyárságból megszoktad. Ha a vármegye hajduja egy mogyorófadictandóval melletted állana: soha sem mernéd mondani. Az Isten melletted áll, s ha nem mindjárt büntet: tür, de nem felejt. Jaj, de őt nem látod! No de te Tamás vagy, tehát az evangéliummal szölok hozzád: „Boldogok, a kik nem láttak és hittek.” Ezeket csak capitulációd folytán mondom, különben elhallgattam volna; hanem utóljára azt mondom még: inkább némitsa meg az Isten azt a rossz nyelvedet, mert némán az eget keresheted, míg káromlásoddal ostromlod az eget, de nem veszed be, hanem elveszed.”

„Ha ily kegyetlenül papolsz: ezután kikerüllek.”

„Hiszen most sem kerestél, pajtás, sőt látszott rajtad, hogy megszökni szerettél volna; mert előre érezted a sáfrán illatát. Adj a Isten egészségedre! csak a szívednek keserű az, de lelkednek gyógyító, ha beveszed. Különben hiába kerülsz engem, mert máskor is fölkereslek, ha roszban töröd a fejedet.”

Most elhagyom Tamás pajtást, s az én kedves bíró szomszédomhoz fordulok. Látom, hogy már megjött a kedve; mert mig engem a Magdával való találkozásától tiltogat, azalatt ő keme ugyancsak járhatja a kalamajkát avval a tüzről pattant Pannával. Szomszéd! az én Magdám táncza nem jár olyan fergeteges égi háborúval, mint a Pannáé. No de én nem félttem magát; hiszen ha én nagy követ találnék is vetni a kutba: „maga nem fog görbe fát tenni a tüzre?! Hanem mivel megjött már a kedve, néhány új kérdéssel tisztellem meg; még pedig jelenleg nem találós-, hanem tanulságosakkal:

1. Mire emlékeztet az miiket, hogy gyertyagyújtáskor a Jézust dicsérik?
2. Miért festünk husvétkor piros tojást?
3. Pünkösdkor miért jött a Szentlélek erős szél s tüzes nyelvek képében?
4. Szent Iván előestéjén miért ugrálnak tüzet?
5. Miért pingálják az apostolokat olyan különösen, hogy Máté mellett emberfő van, Márk mellett oroszlán, Lukács mellett ökör, János mellett pedig sas?

Most pedig ismerje el kedves szomszéd, hogy egyszer életemben az én jóslatom is teljesedett. Ugy-e már maga is csakugyan rájutott a „panaszos rostaaljából került párberkenyérre”? hiszen tisztelt uröcsésével együtt Csehibe költözött, s ott harangozó lesz. Az ég áldása kísérje oda, s adj a: hogy a panaszos párberkenyérén nálamnál jobban meghizzzék. Maradjon a távolban is lelkileg közel levő szomszédom; s ha talán Csehiben csehül fogja is magát érezni: azért czentul is beszéljen velem a „Kath. Néplap”-ban magyarul.

J a k a b szomszéd.

Katholikus hitélet.

Gyorok. Apostoli buzgalmu megyés püspök ur, Csajághy Sándor ő méltósága, ki minden évben széles s nagy

kiterjedestü püspöki megyéjének egy részét hivatalosan meg szokta látogatni, májushóban az arad-hegyvidéki és felső aradi esperesi kerületeket szerencsétlété atyai látogatásával. Ő méltósága május 24 én esti órákban érkezett a zimándi pusztán telepített F a k e r t községébe, mely helyen az ő atyai közbenjárása által jött létre a parochia. Más nap ő méltósága mutatá be a vérnélküli áldozatot, s ezután 600-at erősít meg a bérmálás szentsége által szent hitünkben. 25-én esti órákban érkezett Világosvárra, hol az egyház iránt viseltető kegyeletéről s magyar vendégszeretetéről ismeretes ngs Bohus János ur kastélyában szállásolt. 26-án ő méltósága szent beszéd és sz. mise után 735-öt bérmált meg, és az iskolás gyermekek zászlóját is fölszentelé, mely ünnepélynél a zászló-anyai tisztet világosvári földes asszony, született Sz ö g y é n y i Antonia ő ngya teljesíté. Innen Pankotán keresztül az Erdélylyel határos butinyi és menyházi parochiakat fogja jelenlétével megörvendeztetni. Az Isten kísérje ő méltóságát fáradságos utjában! K. J.

Ráczekeve. junius elején. Városunk az ugynevezett C s e p e l-szigetség főhelye, legújabb népszámlálás szerint 5495 lakossal, kik közül 3051 r. kath. Az egész szigetség a felséges es. k. uralkodó Családé, melynek legmagasb kegyurasági bőkezűségéről már számtalan tények kezeskednek. Nem rég jött meg t. ez. E d e r Rudolf es. k. gazdasági főtiszt urhoz templomunk javítása- s esinosbitására fordítandó 1272 pforintnak felsőbb helyeni legkegyelmesb megajánlása. Ott áll Lóre helységen kívül (plebániánkhoz tartozó fiók-helység) a szőke Duna balpartján egy izlésteljes s nagy költséggel épített kápolna, mely a sz. kereszt tiszteletére leend fölszentelve. Ezen s számtalan egyéb jótéteményekért, melyekben az Isten dicsőségét és az emberek üdvét előmozdítani kívánó legkegyesebb akarat oly kitünőleg nyilatkozik, Isten áldása legyen mindenkor a felséges es. k. uralkodó Család fölött!

Ki plebániánk jölelkü hiveit ismeri, nem késik megvalani hitéletünk elevenségét. Nemcsak vasár- s ünneppapokon vagy on zsufolásig telve a szentegyház; de köznapokon is meglehetősen számmal jelennek meg a sz. mise-áldozatra, s épen nem vélik elveszítettnek lenni azon félórásukat, melyet itt töltenek; mert jól tudják, hogy csak úgy várhatják egész napi munkájok üdvös sikerét, ha azt Isten nevében kezdik. — Három mellékoltár van templomunkban, s valóban mondhatom: e három oltárnál a sz. mise-áldozatokhoz megkívántató gyertyák rendesen a hivek buzgóságának hozományai. — Vannak sz. egyházunknak más jötevői is. Ezek beesés neveit korántsem említem itt azért, hogy emlékeket ezuton örökítem, mert hiszen eltörölhetlen betűkkel följegyeztük már az ő tetteik mennyekben; — de mivel isteni parancs: „Ugy világoskodjék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket;” — dicsőíttessék tehát az atya, ki mennyekben vagy on. Ft. P a u e r János sz. fehérvári kanonok ur ő ngya — ráczekevei születésü — templomunknak egy gyönyörű misemondó-ruhát egyéb készületekkel együtt ajándékozni kegyeskedett. Fogadja ő ngya szívbeli köszönetünket s földieit azon ohaját: — Tek. H i r o s Krisztina asszonyság, S c h m i d István segédbíró ur hitvese, vallásos buzgóságból egy gyönyörű, saját kezeivel készített oltárterítivel gazdagította az Isten házat. A kinek tudta és akaratja nélkül egy hajszál sem esik le fejünkről, nem hagyandja jutalom nélkül a jó lélek áldozatát sem. — Ha megengedi ft. szerk. ur, még valamiről tudósítani annyival inkább szeretném, mennyivel bizonyosb, hogy az ember könnyebben viseli fájalmát, ha azt mással, ki vele együtt érez, közölheti. Minden szombat estéjén el szoktam ballagni a postára, megtudandó: jött-e részemre valami? Hiában nem fáradok; mert a Kath. Néplapot a legnagyobb pontossággal kapom. De kérem: mennyire zokon esik az nekem, midőn a sok lap között, melyek városunkat, s innét a posta útján az egész szigetséget elárasztják, oly nehezen akadunk az alig két példányban járó Kath. Néplapra. A ki tudja, mekkora nálunk az olvasó közönség, méltányosnak tartja panaszomat. De ne esüggedjünk; szavaim már mozdítottak, s a példák majd vonzani fognak. *) Még valamit. Iskolás

*) Fogadja hálás köszönetünket buzgó fáradozásáért, melylyel a lapunk iránti részvétet körében terjeszteni sziveskedik. Szerk.

gyermekünk az első félévi vizsgálatot becsületesen kiállották. Ohajtottam volna különösen azon szülöket jelen láthatni, kik semmitől annyira nem rettegnek, mint gyermekeik iskolázatásától; had győződtek volna meg a nevelés hasznos és szükséges voltáról. Ugyanez alkalommal t. ez. Gózon y István, árvügyi pénztárnok ur 4 pfrtot a szegényebb s jó erkölcsű gyermekek közti kiosztás végett ajándékozni sziveskedett. Isten legyen helyettünk jószívűségének jutalmazója! V. F.

Sümegeh. június 2-án 1853. Ft. szerkesztő ur! Minden jóra való kath. embernek nagy lelki öröme, sőt az Istentől jobb móddal megáldottnak hathatós ösztönzésére is szolgálni véljük kedvelt „Kath. Néplap“-unk azon dicséretes szakását, hogy az Isten dicsőségére, a kath. hitélet s népnevelés felvirágoztatására tett áldozatoknak szebbnél szebb példáit meghozza időnkint. — Az ily üdvös ezüls számos áldozatok sorába szépen beillik az is, miről ez alkalommal nem annyira a szerény adakozó magasztalása, mint inkább a jótett minél általánosabb méltánylása és elismerése tekintetéből a t. olvasó közönséget a sz. Ferenc-rend sümeghi társulatának nevében értesíteni kívánjuk. Mint szende ibolya a bokor hűs árnyában messze terjedő illatával, lakik csendes szerzetesi körünkben nt. Zó b Péter, nyugalmazott karmaesi lelkész, a jótékony terén ez ideig sem épen ismeretlen nemes keblű térfin. Ő róla olvastuk ugyanis pár év előtt, hogy 16,000 váltó forintnyi, eszélyes gazdálkodás, józan és mértékletes életmód által megtakarított összeggel nevelé a veszprémi egyházmegyei elagott lelkészek Dominicanum-féle alapítóját. De azóta is, hol Isten dicsősége, a népnevelés ügye s a szenvedő emberiség jobb léte áldozatot igényel, ott van ő, mint kegyes jötevő: így nem szegény polgárok intézetére 1000, a pápai népiskolára 1,500 v. forintot adományozott. Ezenfölül jótékonyasága kihat az idegenekre, a külföldre is; mit tapasztaltunk, midőn a bucaresti papnövelde 1000, a libanoni templom fölépítésére 100, a chinai gyermekek megmentésére 1000 váltó forintot nagylelkűen áldozni kegyeskedett. Mindezen tetemes áldozatain kívül még szeretett rokonait is uri sorsba helyezé, nekik adott 43,000 v. forintnyi adományával. S ugy látszik, e nemes lélek jótékonyasága még határt nem ért; legújabbán is ft. tartományi kormányzónk nálunk tett atyai látogatása alkalmával 100 váltó forint ajándékkal járula a roskadó félben levő, Sz.-Antali kolostorunk kijavításához; utóbb meg értésére esvén kolostori főnökünknek azon üdvös elhatározása, miszerint templomunk főoltárát, mely oltára a fájdalmas szűz Mária kegyelemképének, új díszben fogja az ide évenkint zarándokló hívek ezrei előtt feltüntetni; ez alkalom a nemes kebelt ismét tette gyulasztá, és mint különben is buzgó tisztelője a szűz Anyának 400 váltó forinttal járula a terv kiviteléhez. — Valóban boldog ember, ki így örökíti meg javait, és veszendő pénzen maradó kincseket szerez, melyeket „sem a moly, sem a rózsda meg nem emészt, sem a tolvajok el nem lopnak.“ — Fizesse is meg kedves jötevő urunk ennyi áldozatát az Isten, kinek dicsősége jó szívet tette buzditá! tőlünk pedig fogadjá forró hálánkat, kik érte imádkozni és emlékét áldásban megőrizni nem szűnünk. a kolostorbeliek.

Zeliz. Hű emlékezetemben levén a Kath. Néplapban közzétett „Nógrádi tájképek“, s különösen a kékkeői kalvárián végbevitt májusi bucsünnep, engem is arra bátorít, hogy a garamvölgyi (Barsmegye) májusi bucsünnepéről rövid tudósítást adjak az olvasó közönségnek. — Május 3-án, u. m. szent kereszt föltalálása napján, a megyének régi fogadalmánál fogva sz. Benedek várán, a természet bájaitól körülövedzett eme helyen, az összesereglett ajtatos nép, miután előbb a bünbárat- és Oltári-szentségben részesült volna, fogadását lerovandó, szent körmenetet tartott. E körmenetet ft. Valento-

vics József esztergomi czim. kanonok, esperes s helybeli lelkész ur vezette az Oltári-szentség körülhordozásával. — A körmenet 9 órakor az ősrégi szentegyházból kiindulván, harangzúgás, dob- s trombitaszó és a hívek buzgó éneklése közt a vár tulsó oldalán egyedül e ezébra épített gómb-kápolnába ért, hol nt. Sulháy János zelizi plebános és lekéri kerületi helyettes esperes a szószékre lépén, édes hazánk magyar nyelvén, mely itt már négy évig nélkülözve volt, lelkes egyházi beszédet mondott, megmutatván, hogy a keresztben van az Isten ereje, és az Isten bölcsesége szent Pálnak a Korinth. Irt. 1. lev. 1. Rész. 14—18 verséből, mely így hangzik: „a kereszt igéje bolondság ugyan a veszendők előtt, de azoknak, kik üdvözülnek, azaz nekünk Isten ereje és bölcsesége.“ A tót beszédet Kittenberger István thaszári káplán tartotta. A magyar szónoklat több tekintetben meglepő volt. Figyelmeztetett bennünket a szónok, hogy sz. Benedek várának régi os ormain a fogadalmi kápolnában vagyunk, hol a boldog emlékeztető karok és rendek ajtatoskodtak; hogy a fogadalom, bármily sok viz folyjon is le e szent hely magaslata alatt a Garamon, s bármily változások történjenek is a világon, mégis csak fogadalom marad, s a megye minden rendű s rangu hívei által megtartandó. Ezt már, folytatá a szónok, azon kegyelet is megkívánja, melyet a religio az emberi szívbe oltott; ezt az adott szó szentsége, s az emberiség java s üdve igényli. — Nem is hiszem, mondá folytatólag, hogy a jelen nemzedék hátrább álland a régi barsi nemes, s mondhatni minden tekintetben nemes nemzedéknél a vallásosságban stb. Az egyházi beszédek énekes mise követte, mely alatt habár tótul, de igen szívrhatólag énekel a nép. Alig ért le a hegyről a körmenet, azonnal a szokott imák, az Oltári-szentség üdvözlete, s a „Téged Isten dicsérem“ elzengése mellett fejeztetett be az ajtatosság. Május 24-én megújult ismét emlékeztetünkben a szent keresztől kékkeői bucsünnep a zelizi pusztai kereszt felszentelésénél. Megindult reggel 6 órakor Zelizről a szent menet, melynek elejébe ment a nyiri főkegyházi processio, minden csapat maga keresztjével és lobogóival ellátva. A zelizi plebános, miután a keresztet ünnepélyesen beszentelte, a fölolvastott napi evangélium eme szavai fölött: „ugy szerette Isten e világot, hogy egyszülött fiát adná“, alkalmi beszédet mondott. E beszéd után egyesülten mind Nyirre ment a processio, hol előbb a szent János képe előtt a templomban elmondatván az ezen szentet érdeklő litánia, nagy mise énekeltetett az Oltári-szentség kitételével. A délután 3 órakor tartott isteni tisztelt befejezése után a szűz Máriáról szép magyar énekek, az olvasónak elmondása, s egyéb ajtatoskodás közt végtére estve felé haza érkezett a zelizi processio, mely a lauretomi litániával, „Téged Isten dicsérem“kel, és áldás-adással végződött. Ki nem mondhatom, mily példásan viselte magát egész ajtatoság alatt a nép; valóban örök emlétkben maradó e nap előttünk! — Végre még megjegyzendőnek tartom, hogy a bucsünnepi nyolczad alatt Nyiren esperes s lelkész urunk kezébe egy helvet vallású leányzó tette le a kath. hitvallást, jobbnak tartván ezt, mint a magáét; s mi igen meglepő volt, e leányzó ugy betanulta a hitvallást, hogy azt, önkényt, minden előolvasás nélkül mind végig hibátlanul elmondta. Ugyanez idő tájban nem sokára az igaz egyház üdvözítő aklába tért vissza egy leány Alsópélen, s még két más egyén Nagysallóban. Engedje a pástortok pástora, hogy mielőbb egy akol legyen és egy pástori! Modrovics János, iskolaatya.

Kegyes adomány.

A chinai gyermekek megmentésére: tek. Tóth Antal ur 40 krt. pp.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, es üttörtökön. Előfizethetni rá Pesten a Szent-István-Társulat ügynőségénél (Lipótutca, 8. sz.), vagy a szerkesztőségénél; vidéken a es. k. postahivataloknál. Előfizetési díj: Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp.; vidékre, postán borkéban küldve, félévre 1 ft 20 kr. pp., egész évre 2 ft. 40 kr. pp.

A lap szerkesztését illető levelek „a Katholikus Néplap szerkesztőségének“ ezimezendők (Pesten, Borz-utca 3. sz. alatt).

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDÁS RUDOLF.

PESTEN 1858. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, EGYETEM-UTCZA, TAKARÉK-PÉNZTÁR-ÉPÜLET, 2. SZÁM.